

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1273/2019
11.12.2019. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац, Бранка Станића, др Драгише Б. Слијепчевића и Татјане Матковић Стефановић, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Снежана Ивковић, адвокат из ..., против тужених АД "ББ" ... и АД "ВВ" ..., ради накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3949/18 од 10.01.2019. године, у седници одржаној 11.12.2019. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца као изузетно дозвољеној.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3949/18 од 10.01.2019. године и пресуда Основног суда у Крагујевцу П1 1945/17 од 17.08.2018. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крагујевцу П1 1945/17 од 17.08.2018. године одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезу тужени да му на име неисплаћеног топлог obroка исплате укупно износ од 204.728,49 динара за период од 30.10.2014. до 31.12.2016. године са припадајућом каматом и на име неисплаћеног регреса за коришћење годишњег одмора износ од 112.835,69 динара за 2014, 2015. и 2016. годину, са припадајућом каматом у износима ближе описаним у изреци.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3949/18 од 10.01.2019. године одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда. Одбијен је као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену тужилац је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права на основу члана 404. ЗПП.

Одлучујући о дозвољености изјављене ревизије као изузетно дозвољеној на основу члана 404. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија дозвољена због потребе уједначавања судске праксе.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у радном односу код туженог на неодређено време од 03.02.2003. године, на пословима машиновође. Тужиоцу у периоду од 30.10.2014. до 31.12.2016. године није обрачунавана и исплаћивана накнада трошкова за исхрану у току рада – топли оброк и регрес за коришћење годишњег одмора. Статусна промена издвајање уз оснивање Привредног друштва "ББ" АД наступила је 10.08.2015. године. Висина накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора утврђена је на основу налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке који је суд у потпуности прихватио у новчаним износима и то: на име неисплаћеног топлог obroка за период 30.10.2014. до 31.12.2016. године износ од 204.728,49 динара и на име неисплаћеног регреса за коришћење годишњег одмора за 2014, 2015. и 2016. годину износ од 112.835,69 динара.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбене захтеве тужиоца, са аргументацијом да је у општем акту послодавца прописано да се у цену радног часа урачунава и вредност по основу регреса и додатка за исхрану у току рада; па тада запослени не може остварити накнаду ових трошкова јер је то право остварио кроз вредност обрачунатих и исплаћених часова рада. Када уговор о раду и Колективни уговор не утврђују висину накнаде ових трошкова већ се као овде општим актом одређује, да се они урачунавају у цену радног сата, по оцени другостепеног суда запослени онда не може потраживати посебну исплату новчаних износа из ових основа јер нема одговарајућег Колективног уговора као општег акта, као иструмента за њихову конкретну реализацију. Општи колективни уговор је престао да важи 24.09.2005. године истеком рока од шест месеци од ступања на снагу Закона о раду из 2005. године на основу члана 284. став 2. Закона о раду, а примена Општег колективног уговора у погледу ових права предвиђених чланом 32. алинеја 6. и 7. привремено је одложено у складу са споразумом о развоју социјалног дијалога којим је одређено да ће датум почетка његове примене бити одређен посебним анексом Општег колективног уговора (чл. 1. и 2. анекса 2 Општег колективног уговора) који у међувремену није закључен.

Становиште нижестепених судова није правилно.

Посебни колективни уговор није утврдио однос зарада и осталих примања које улазе у зараду, нити је то учињено уговором о раду, иако им то право закон признаје. Последице нејасног општег акта не сме да трпи запослени. Ако јача уговорна страна (послодавац) припреми текст уговора (као у овом случају), нејасне или недовољно одређене одредбе тумаче се у корист друге стране (члан 100. ЗОО). Када општи акт, уговор о раду, а ни обрачунска листа не конкретизују и не врше раздвајање (тужени ни вештаку о томе није доставио прецизне податке), ово право тужиоцу треба признати (Закон о раду га признаје у члану 118). Из свих истакнутих разлога, а имајући у виду и да тужени, на кога пада терет доказивања, није до закључења главне расправе извршио раздвајање регреса и топлог obroка у структури зараде, ови захтеви тужиоца су основани.

Висина регреса и топлог оброка може бити утврђена вештачењем на основу параметара из ранијих општих аката по основу законске или судске аналогије, као и на основу слободне оцене без вештачења ако се новчана обавеза не може утврдити односно може се утврдити са несразмерним тешкоћама (члан 232. ЗПП).

Имајући у виду да приликом одлучивања о основаности тужбеног захтева нижестепени судови нису имали у виду наведени став Врховног касационог суда, нити су имали у виду да тужени могу бити солидарно одговорни само до августа 2015. године, као и да нису извршили прецизирање потраживања тужиоца по месецима и по годинама када је у питању регрес (вештак је дао налаз и мишљење у укупном износу за 2014, 2015. и 2016. годину), то су нижестепене пресуде укинуте.

У поновном поступку првостепени суд ће имати у виду примедбе овог суда и донети нову одлуку.

Како одлука о трошковима поступка зависи од исхода главне ствари, то је и она укинута.

На основу члана 416. став 2. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа
судија
Звездана Лутовац,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић